

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.748/2011/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Ábrahám Attila ügyvéd és dr. Mezei Ferenc ügyvéd által képviselt alperes ellen élettársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság (Kecskeméti Törvényszék) 2011. szeptember 12. napján kelt 4.P.21.493/2010/24. számú ítélete ellen a felperes részéről 26., 27., 29. és 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, egyebekben **részben és akként változtatja meg**, hogy kötelezi a felperest, fizessen meg az illetékes állami adóhatóság külön felhívására 225 700 (kettőszázhuszonötezer-hétszáz) Ft elsőfokú eljárási illetéket.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30 000 (harmincezer) Ft másodfokú eljárási költséget, valamint az illetékes állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 69 500 (hatvankilencezer-ötszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

A felperest a másodfokú eljárásban képviselő **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéddíját a felperes köteles viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az özvegy családi állapotú alperes ruhaneműk piaci értékesítésével foglalkozott, amelybe 2004-től kezdődően a felperes is bekapcsolódott. A vásárolás alkalmával részt vett az áruszállításban és vezette az alperes tulajdonát képező gépjárművet. Ez idő alatt részben az alperes tulajdonát képező **(település neve, ingatlan 1. és 2. címe)** szám alatti ingatlanaiban tartózkodott, ahol segített a házkörüli teendők ellátásában, az ingatlan karbantartásában is. A felek

között érzelmi kapcsolat állt fenn, gazdálkodásukra, jövedelmi viszonyaikra vonatkozóan adatok nem állnak rendelkezésre.

Az alperes 2008. szeptember 5. napján egy **(autó típusa)** típusú személygépkocsit vásárolt, amelyet utóbb 75 000 Ft-ért értékesített. A felperes előszerződést kötött egy ugyanilyen típusú gépjármű megvásárlására, a foglaló összege 70 000.- Ft volt, végleges adásvételi szerződés megkötésére azonban nem került sor.

A felperes 2004. évet követően különböző kölcsönszerződéseket kötött, így 2006. évben a **(P.)** Rt-től 100 000 Ft-ot, míg egy pontosan meg nem határozható magánszemélytől 80 000 Ft-ot vett fel, amely összegeket maradéktalanul nem fizetett vissza. **(személy neve)** nevű ismerősétől vásárolt egy polcrendszert, amelynek ellenértékét nem egyenlítette ki. 2002. március 6. napján tartási szerződést kötött **(eltartott neve)**, az ebben foglalt kötelezettségeinek azonban 2004. évet követően teljes egészében nem tett eleget, míg ugyanezen időponttól kezdődően Szabina utónevű kiskorú gyermeke javára gyermektartásdíjat nem fizetett.

A felperes módosított keresetében arra hivatkozással, hogy az alperessel 2004. májustól 2009. július 9. napjáig élettársi életközösségben élt, kérte az élettársi közös vagyon megosztását. Állította, hogy együttélésük idején - 2008-ban - közösen vásároltak egy **(autó típusa)** típusú személygépkocsit 130 000.- Ft-ért, ezt utóbb az alperes értékesítette, ennek kapcsán 65 000.- Ft megfizetésére tartott igényt. Az általa megvásárolni kívánt szintén **(autó típusa)** típusú személygépkocsi kapcsán különvagyona terhére 70 000.- Ft foglalót fizetett, amelynek megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A **(P.)** Rt-től felvett 100 000.- Ft összegű kölcsönt közös adósságnak tekintette, utalva arra, hogy azt az alperessel közösen elköltötték, a közös adósság alperesre eső részeként 93 000 Ft megfizetését kérte. Kiemelte, egy perben nem álló harmadik személytől 80 000 Ft kölcsönt vettek fel ugyancsak közösen, ebből 12 000 Ft-ot természetbeni teljesítéssel visszafizettek, míg a fennmaradó 68 000 Ft megfizetésére az alperest kérte kötelezni. A **(személy neve)**től vásárolt polcrendszer értékét 65 000 Ft-ra tette, s miután az az alperes birtokában marad, ezért ennek kapcsán is az alperes marasztalását kérte. „Fájdalomdíj” címén egyfelől 1 000 000 Ft-ot igényelt, miután az alperes magatartása miatt fellépő stressz következményeként szívinfarktuson esett át, további 100 000 Ft-ot pedig arra tekintettel kért, hogy az alperes kutyatartása miatt pikkelysömör betegsége alakult ki. Állította, a tartási szerződésben vállalt kötelezettségeit - miután minden idejét az alperes kötötte le - nem tudta teljesíteni, ezért az alperest 500 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni. További 500 000.- Ft-ra arra figyelemmel tartott igényt, mert az élettársi kapcsolat létesítésére tekintettel 2004. évtől kezdődően Szabina utónevű gyermeke javára gyermektartásdíjat nem fizetett, így a felperestől e címen követelt összeggel kívánta a gyermeket az őt ért sérelmekért kompenzálni. Munkadíj igényét az alperesi ingatlanon végzett festési munkálatok kapcsán 300 000 Ft-ra, míg a sofőri tevékenységével összefüggésben 1 000 000 Ft-ra tette, az alperest ennek megfizetésére is kérte kötelezni.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a felperessel nem élt élettársi kapcsolatban, a felperes mindössze a férje halálát követően megmaradt árukészlet piaci értékesítésében segített, közös gazdálkodást azonban nem folytattak. Munkája ellentételezéseként lehetővé tette a felperes számára, hogy a tulajdonát képező ingatlanban lakjon, hozzájárult a **(P.)** Biztosító felé fennálló tartozása törlesztéséhez, emellett ruhaneműkkel, élelemmel látta el, s a tisztálkodás lehetőségét biztosította számára. A felperes vagyoni igényeit illetően kiemelte, a **(autó típusa)** típusú személygépkocsit saját megtakarításából vásárolta, így annak eladási árát a felperes megalapozottan nem követelheti, míg a másik gépjármű tulajdonjogát meg sem szerezték, így elszámolási kötelezettsége sem keletkezett. A **(P.)** Rt-től származó kölcsönt a felperes vette fel, s bár annak törlesztésében kétségtelenül segített, az azonban a felperes adóssága, annak visszafizetésére nem kötelezhető. Tagadta, hogy a perben nem álló harmadik személytől kölcsönt vett fel, illetve **(személy neve)**től állványokat vásárolt. A felperes egészségi problémái kapcsán kiemelte, szívbetegsége már a 90-es évek elején ismert volt, szívinfarktusa nem az ő magatartásával, míg bőrbetegsége nem az állattartási szokásaival összefüggésben alakult ki. Vitatta helytállási kötelezettségét a felperes által kötött tartási szerződés, és a kiskorú gyermekével szemben fennálló gyermektartásdíj fizetési kötelezettség kapcsán is. Állította, hogy ingatlana festését, illetve a fuvarozási tevékenységet a felperes szívességből végezte, azokért ellenértékére nem tarthat igényt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest 50 000 Ft perköltség alperes javára történő megfizetésére. Rendelkezése szerint a feljegyzett 302 500 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Határozta indokolásában kifejtette, a felperes az alperes tagadásával szemben sikeresen nem bizonyította, hogy az alperessel 2004. májusától 2008. július 9. napjáig gazdasági együttműködést is magában foglaló, a Ptk. 685/A. §-ában körülírt élettársi kapcsolatban élt. A meghallgatott tanúk egy része **(tanúk neve)** a felek kapcsolatának mibenlétéről közvetlen információkkal nem rendelkezett, a kapcsolat jellegére vonatkozóan értékelhető nyilatkozatot tenni nem tudott, csupán a más személyek elmondása alapján feltételezték az élettársi kapcsolat fennálltát. A tanúk egyike sem tudott a felek gazdálkodásáról nyilatkozni **(tanúk neve)**, így nem lehetett következtetéseket levonni arra, hogy a peres felek közös gazdasági céljaik elérése érdekében együttműködtek, annak megvalósításához közös vagyoni eszközeiket felhasználták. Nem tulajdonított lényegi jelentőséget annak, hogy az alperes egyes rendőrségi iratokban a kapcsolatukat élettársi viszonyként jellemezte, miután az egyéb okiratokban rögzítettek szerint kizárólag munkakapcsolatban álltak, s az egyéb peradatok sem utaltak az élettársi kapcsolat fogalmi elemeit, különösen a gazdasági együttműködést megvalósító viszonyra, így az elsőfokú bíróság nem ítélte bizonyítottnak, hogy a peres felek között jogi értelemben vett élettársi kapcsolat állt fenn. Közös gazdálkodás hiányában élettársi közös vagyon sem keletkezhetett, emiatt az annak megosztására irányuló követelést - így a gépjárművekkel, kölcsönügylettekkel kapcsolatos felperesi igényt - elutasította.

A felperes egyéb követeléseit - tartalmuk alapján - kártérítési igénynek tekintette, azt elutasította, miután a felperes azok kapcsán nem bizonyította a Ptk. 339. § (1) bekezdésében részletezett törvényi feltételek megvalósulását. A szív- és bőrbetegségeit

illetően jogellenes károkozó alperesi magatartás nem volt megállapítható, az általa csatolt zárójelentések az egészségkárosodása és az alperesi magatartás közötti okozati összefüggés alátámasztására alkalmatlanok voltak. Ugyanezen okokra hivatkozással utasította el a felperes tartási szerződésből eredő, illetve gyermekével szembeni tartási kötelezettsége elmulasztása miatti kárigényét is azzal, hogy a kár bekövetkezte és annak összege sem bizonyított. A festés és a gépkocsivezetés kapcsán előterjesztett felperesi igényt az elsőfokú bíróság munkadíj követelésnek minősítette, s miután a felperes nem bizonyított olyan megállapodást, miszerint e tevékenységet az alperesnél ellenérték fejében végezte, ezért ezt a követelést is megalapozatlannak tekintette.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, annak részbeni megváltoztatása, az alperes 1 093 750 Ft megfizetésére, valamint a fém polcrendszer kiadására kötelezése iránt élettársi közös vagyon megosztása jogcímén. Változatlanul fenntartotta, hogy az általa állított időtartamban az alperessel gazdasági együttműködésre is kiterjedő élettársi kapcsolatban élt, amit megítélése szerint a perben meghallgatott tanúvallomások alátámasztottak. Bizonyítást nyert, hogy rendszeresen együtt árult a piacon az alperessel, vezette a gépjárművét, emellett érzelmi alapokon nyugvó bensőséges kapcsolat volt közöttük. Vagyoni igényét illetően kiemelte, az együttélés alatt közösen vásárolt **(autó típusa)** típusú személygépkocsit az életközösségük megszakadását követően az alperes 75 000 Ft-ért értékesítette, így annak fele összege őt megilleti, emellett változatlanul igényt tartott a **(P.)** Rt-től felvett kölcsönből általa visszafizetett 93 000 Ft fele összegére, azaz 46 500 Ft-ra. Együttélésük alatt a közös vagyonukban bekövetkezett gyarapodás alapján 1 000 000 Ft megfizetését kérte, ami magában foglalta a fuvarozással, a festéssel, a házkörüli tevékenységgel kapcsolatos munkája ellenértékét is. Egyebekben követelése indokaként visszautalt a kereseti kérelmében részletesen kifejtett tényelődására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezéseinek helybenhagyására irányult, fenntartva az elsőfokú eljárás során tett tényelődását és annak indokait egyaránt.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartása mellett folytatta le az eljárást, ítéletében a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, az abból levont következtetéseivel, a per fő tárgyát érintő érdemi döntésével, és annak indokaival az ítéletábra egyetért.

Maradéktalanul osztja az elsőfokú bíróság álláspontját a peres felek kapcsolatának minősítését illetően is. A Ptk. 685/A. §-a szerint élettársak - ha jogszabály másként nem rendelkezik - két, házasságkötés nélkül, közös háztartásban, érzelmi és

gazdasági közösségben együtt élő személy. A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében rámutatott arra, hogy a közös háztartásban élők vagyoni viszonyaira vonatkozó Ptk. 578/G. §-ában foglalt szabályozás alkalmazására - egyéb feltételek megléte esetén is - csak akkor kerülhet sor, ha legalább hallgatólagosan egyetértenek a felek abban, hogy a közös gazdasági tevékenység eredményeként szerzett vagyon közös legyen. Ez következik az idézett jogszabályhelyben felsorolt feltételek konjunktivitásából is. Nem állapítható meg ezért az élettársi viszony fennállása olyan esetben, amikor a felek érzelmi és szexuális kapcsolatban, közös háztartásban élnek, egymás számára kölcsönösen szívességi szolgáltatásokat teljesítenek, ugyanakkor saját jövedelmükkel önállóan rendelkeznek. Törvényi feltétel a gazdasági közösség fennállása is: a mindennapi életvitel során, valamint a jelentősebb vagyoni tevékenységben való együttműködés, a jövedelmek közös célra történő felhasználása (BDT.2007/1628.). A fentiekből következően nem eredményezheti a Ptk. 685/A. §-a szerinti élettársi jogviszony létrejöttét és ezzel közös tulajdonszerzést önmagában az együttélés és érzelmi viszony, ha a felek gazdasági együttműködése kizárólag a közös életvitel költségeinek fedezésére terjed ki, egyébként viszont vagyoni függetlenségüket fenntartják (BH.1998/83., BH.1998/558., BH.2007/122., BH.2008/188.). Az élettársi kapcsolat törvényi elemeinek meglétét, illetve hiányát a felek körülményeire, valamint az eset egyedi sajátosságaira tekintettel kell vizsgálat tárgyává tenni.

A fentiek alapján a perben a felperest terhelte annak kétséget kizáró bizonyítása, hogy közte és az alperes között az élettársi kapcsolat fentiekben részletezett elemeit megvalósító viszony állt fenn, közös gazdálkodásuk eredményeként közös vagyont szereztek, amely az életközösség megszakadása időpontjában is rendelkezésre állt, a perben feltárt bizonyítékok azonban ennek alátámasztására nem voltak alkalmasak. Kétségtelen, hogy az élettársi kapcsolat megállapíthatóságához szükséges fogalmi elemek nem egyformán hangsúlyosak, azonban a Ptk. 578/G. §-ának alkalmazásához a gazdasági együttműködés megvalósulása elengedhetetlen. A rendelkezésre álló peradatok alapján tényként megállapítható, hogy a peres felek közösen jártak piacokra, illetve vásárokbá, ezen alkalmakkor az alperes tulajdonát képező gépkocsit a felperes vezette, és az is kétségtelen, hogy közöttük érzelmi kapcsolat is fennállt, ez azonban önmagában nem elegendő ahhoz, hogy a felek kapcsolata jogi értelemben vett élettársi viszornak legyen minősíthető. Helytállóan utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a perben meghallgatott tanúk egyike sem tudott a peres felek gazdálkodásának mibenlétéről érdemi információkkal szolgálni, és nem volt peradat a közös gazdasági célokért való együttműködésre sem. A közös tulajdon keletkezésének, a fél dologi jogi igénye érvényesítésének előfeltétele, hogy a fél a

vagyongyarapodásban a közös szerzés célzatával közreműködjön, ennek hiányában azonban abban az esetben sem érvényesíthet megalapozottan vagyoni igényt, ha az élettársi kapcsolat további fogalmi elemei megvalósulását bizonyítja. Kétségtelen, hogy a peres felek kölcsönösen nyújtottak egymás javára anyagi természetű szolgáltatásokat, így

a felperes biztosított lakhatást, időszakonként élelmezést az alperes részére, míg az alperes részt vett a piacozási tevékenységben, emellett segített az áruk szállításában is. Azt azonban a felperes sem állította, hogy a kölcsönös szolgáltatások nyújtása során bármelyikük kinyilvánította volna a szándékát aziránt, hogy ellenszolgáltatásra, vagy kölcsönös elszámolásra tartana igényt. E szolgáltatások egyértelműen ingyenesek voltak, amelynek alapját a felek közötti érzelmi kapcsolat képezte, ez azonban a már kifejtettek alapján az élettársi jogviszony megállapítására nem ad alapot, ezért a Ptk. 578/G. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazására sincs mód.

Nem tenné azonban megalapozottá a felperes keresetét az sem, ha az élettársi kapcsolat fogalmi elemeinek megvalósulását sikerrel bizonyította volna. Az elsőfokú bíróság ugyanis a Pp. 3. § (4) és a 141. § (6) bekezdésében foglaltakra történő figyelmeztetés mellett felhívta a felperest követelése pontosítására, azaz annak megjelölésére, hogy az állított élettársi kapcsolat tartalma alatt milyen közös gazdasági tevékenységet folytattak, ebből milyen jövedelmük származott, illetve e tevékenység eredményeként mely vagyontárgyak képezték a közös vagyonukat, s azok megszerzésében milyen arányban működtek közre. Ennek azonban a felperes nem tett eleget, az általa előterjesztett kereset oly mértékben hiányos, hogy arra ítélet nem alapítható. Lényeges, hogy a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van (Pp. 3. § (2) bekezdés), ugyanakkor a kereseti kérelem érdemi elbírálására csak akkor kerülhet sor, ha a keresetlevél megfelel a Pp. 121. §-ában részletezett alaki és tartalmi követelményeknek. Eszerint a felperes köteles megjelölni a keresetlevélben - egyebek mellett - az általa érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat, azaz a felperes által a per tárgyává tett tények, körülmények, követelések határozzák meg a peres eljárás kereteit, a lefolytatandó bizonyítás terjedelmét. Az élettársi közös vagyon megosztása iránti perben ezért a felperes köteles megjelölni a vagyon aktív és passzív elemeit, azaz a közös tulajdonukban álló ingó, illetve ingatlanvagyon, vagyoni értékű jogokat, követeléseket, vagyoni tárgyú kötelezettségeket, esetleges különvagyoni aktívumokat és passzívumokat. Határozott kereseti kérelmet kell előterjeszteni a közös tulajdon megszüntetésének módját, a különvagyoni, valamint esetleges megtérítési igényeket illetően, figyelembe véve a közös vagyon megszerzésében való közreműködés arányát is. A felperes keresete - nem vitásan -, e követelményeknek nem felelt meg, keresetének pontosítása körében megfelelő

tényelőadást sem tett, így az a fellebbezésében „sommásan” megjelölt igény, miszerint az élettársi együttélés alatt keletkezett vagyonszaporulatból 1 000 000 Ft-ra tart igényt, a fentebb részletezett elvek alapulvételével a vagyoni igények rendezését nem teszi lehetővé.

A fentiekben kifejtettek összegzéseként megállapítható, hogy a felperes nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének a tekintetben, hogy az alperessel közös gazdasági célkitűzések érdekében együttműködött, illetve olyan jövedelemszerző tevékenységet folytatott, amely az alperessel együttes szerzést, ezáltal a javára dologi jogi, vagy kötelmi jellegű igényt keletkeztetett, így jogi értelemben vett élettársi kapcsolat hiányában az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntése megváltoztatására nincs mód.

Az elsőfokú bíróság a felperes teljes személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét elutasította, egyidejűleg részére illetékfeljegyzési jogot biztosított, így keresetere eljárási illetéket lerónia nem kellett, ez a kedvezmény azonban nem jelent mentesülést az illeték viselése alól. A bíróságnak az eljárást befejező határozatában kell rendelkeznie - a pernyertesség, pervesztesség arányának megfelelően - arról, hogy ki köteles annak viselésére. A felperes keresete a már kifejtettek szerint teljes egészében megalapozatlannak bizonyult, ezért pervesztességére tekintettel a feljegyzett elsőfokú eljárási illeték őt terheli, amelyre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú ítélet ezt érintő rendelkezését módosítva kötelezte a felperest a pertárgyérték alapul vételével 225 700 Ft eljárási illeték megfizetésére.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla - az elsőfokú ítélet érdemi rendelkezéseinek érintetlenül hagyása mellett - az ítélet eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A felperes fellebbezése nem vezetett sikerre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeinek viselésére, valamint az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére (1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (2) bekezdés).

A fellebbezési eljárás során a felperes jogi képviselőt a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat által kirendelt pártfogó ügyvéd látta el, ezért a felperes pervesztességére tekintettel a pártfogó ügyvéd díját a Pp. 84. § (1) bekezdés d) pontja, valamint a jogi

segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. tv. (Jstv.) 11/A. § (2) bekezdése alapján az állam viseli. Az ítélőtábla a Pp. 87. § (2) bekezdésében foglaltak szerint csupán a pártfogó ügyvédi díj viseléséről rendelkezett, annak összegét a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat állapítja meg (Jstv. 52. § (1) bekezdés a) pont).

Szeged, 2012. március 20.

Dr. Szeghő Katalin sk. Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk. Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró